No. 1.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG **den 1 JANUARIJ.**

Burgemeester en Wethouders der stad Leeuwarden, brengen, bij deze, ter kennis van de belanghebbenden, dat, op den 2 Januarij 1839, de nog resterende *zes* aandeelen, ieder ad *f* 1000, in de stedelijke Geldleening van de jaren 1828 en 1829, rentende 4 pCt., zullen worden afbetaald, — met de alsdan daarop verschuldigde twaalf maanden intrest, zijnde no. 11, 22, 38 *a* en *b*, 42, 60 en 64, waarmede deze Negotiatie geheel zal zijn afgelost.

En worden de houders van gezegde aandeelen, bij deze, opgeroepen om, op voorschreven tijd, de betaling, tegen overgave der schuldbekentenissen, ten Kantore van den Stedelijken Ontvanger, te ontvangen, als zullende van gemelde aandeelen niet verder, dan tot 1 Januarij 1839, de interest worden bijbetaald.

Leeuwarden, *Burgemeester en Wethouders voornoemd,*
den 29 October 1838. THIJS FEENSTRA.
Ter ordonnantie van dezelven,
M. S. DE WAL.

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den* 20 *December*. Men is ook alhier volkomen overtuigd, dat de geschillen tusschen Rome en Pruissen spoedig zullen worden uit den weg geruimd, en gelooft, dat de thans vacant zijnde waardigheid van kardinaal, en welke benoeming Z. H. de Paus zich heeft voorbehouden, vermoedelijk zal worden opgedragen aan den aartsbisschop van Keulen; door deze benoeming zou aan de langdurige debatten, aangaande de Keulsche aangelegenheden, een einde zijn gebragt.

HANOVER.

HANOVER, *den* 15 *December*. Sedert gisteren avond loopt alhier het gerucht van droevige gevallen in het Osnabrugsche, waar, zoo als men weet, de verkleefdheid aan de grondwet het sterkste is. Men spreekt van arrestatien die plaats gegrepen zouden hebben en noemt onder anderen met name den doctor in de regten *Buddenberg*, afgevaardigde van de oppositie.

Voor eenige dagen is de ritmeester bij de gendarmerie *Konig* van hier naar Osnabrug vertrokken en ook van deze zending verwacht men niet veel goeds.

Voorts zou er tegen den magistraat van Osnabrug een disciplinair onderzoek ingesteld zijn geworden, wegens het door denzelven inwinnen van consulten van buitenlandsche juridische faculteiten, voor in geval van weigering van het betalen der belasting. Op de vraag wat men met het inwinnen dier consulten had op het oog gehad, zou het antwoord des magistraats geweest zijn, dat men voornemens was geweest, dezelve aan het kabinet te zenden, en de vraag of er een voornemen had bestaan, om het betalen der belastingen met het nieuwe jaar te weigeren, zou ontkennend beantwoord zijn geworden.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 25 *December*. Er heerscht in verschillende kringen alhier eene opinie, dat er zekere veranderingen, niet slechts van personen, maar van gevoelens en maatregelen, in het bestuur van Engeland op handen zijn; ofschoon niemand nog met zekerheid kan zeggen, waarin dezelve zullen bestaan. Van al hetgeen men beweert, komt de hoofdzaak hierop neder, dat lord *Melbourne* eindelijk tot het besluit zou gekomen zijn, om zich van *O'Connell* af te scheiden, ten minste de betrekking en het gedrag van het ministerie, ten aanzien van dezen Ierschen agitator, te veranderen; dat ten dien einde lord *Normanby*, die zoo geheel in de zaak van *O'Connell* ingewikkeld is, niet weder als lord luitenant naar Ierland zou terugkeeren, maar door lord *Radnor* zoude vervangen worden; dat voorts lord *Normanby* aan het hoofd van de admiraliteit, in plaats van lord *Minto*, en lord *Morpeth* aan het hoofd van het departement van kolonien, in plaats van lord *Glenelg*, zouden geplaatst, en alzoo de geheele Iersche clique in het ministerie opgebroken worden. Verder zegt men, dat er eene zoogenaamde coalitie op het tapijt zou zijn, waarbij de ministers en hunne partij zich zouden vereenigen met de conservativen, ten einde daardoor hun overwigt in het parlement, hetwelk zij zullen verliezen, wanneer *O'Connell* en de zijnen hunne stem aan het ministerie weigeren, weder te herstellen. De zwarigheid, zegt men, is alleen nog deze, dat de conservativen, die hopen zelve aan het roer te komen, in zulk eene coalitie nog niet willen toestemmen. De conservative dagbladen laten er zich hevig en scherp tegen uit.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 26 *December*. In de zitting van de kamer der pairs heeft heden de graaf *Portalis*, rapporteur der commissie voor het dank-adres, het volgende ontwerp voorgedragen:

„ *Sire*,

„ De kamer der pairs verblijdt zich met U. M. over het schouwspel dat de algemeene staat van het koningrijk oplevert; de voorspoed welke het geniet is eene der hechtste waarborgen voor de algemeene rust. U. M. zal ons altijd bereid vinden, om mede te werken tot de verbeteringen, die ten doel hebben om de uitbreiding van dien voorspoed te begunstigen en te bevestigen.

„ Wij rekenen ons gelukkig uit den mond van U. M. te vernemen, dat onze betrekkingen met de vreemde Mogendheden vreedzaam en vriendschappelijk zijn. De gematigdheid vereenigd aan magt, waarborgt aan een groot rijk de achting en den rang, welke aan hetzelve billijk toekomen. Frankrijk, getrouwelijk de traktaten naarkomende, heeft regt om te verwachten, dat dezelve overal gelijkelijk geëerbiedigd zullen worden.

„ Wij wachten met vertrouwen de uitkomst der onderhandelingen betreffende de Hollandsch Belgische aangelegenheden, overtuigd, dat het gouvernement van U. M. niets verzuimt, om te vereenigen, hetgeen de waardigheid van Frankrijk, de belangen van eene bevriende natie en het gegeven woord vorderen. De onafhankelijkheid van Belgie en deszelfs staatkundige rang, eenparig erkend onder het groot Europesche gezin, zullen een waarborg te meer zijn voor den vrede der wereld.

„ Sire, de inval van Oostenrijksche troepen in de Roomsche Staten was het teeken voor de militaire bezetting van Ancona. Het einde daarvan werd aangewezen door den terugtogt van gene. Eene overeenkomst, in de maand April 1832 gesloten, had dit dus geregeld. Deze overeenkomst is ten uitvoer gebragt. Onze troepen hebben, door de Roomsche Staten te verlaten, dezelve ontheven van alle vreemde tusschenkomst.

„ Bij het beschouwen van de rampen die Spanje drukken, en welke een noodlottige wedstrijd van aanslagen tegen de menschelijkheid nog vermeerdert, worden wij jaarlijks met weemoed vervuld. Het is smartelijk te denken, dat het tijdstip nog niet te voorzien is, waarop de burger-oorlog en de regeringloosheid op zullen houden, de pogingen van de Spaansche natie tot het verkrijgen der weldaden van eene vrije en monarchale grondwet te verlammen. Sire, voortgaande met aan het gouvernement van de Koningin-Regentes den steun te verleenen, welke de verdragen haar waarborgen, zal U M. het beste beantwoorden aan de wenschen en de billijke verwachting van Frankrijk."

Dit gedeelte van het ontwerp zij ons genoeg om de gevoelens te doen kennen van de commissie omtrent die vraagpunten, waaruit tegenwoordig de voornaamste grieven spruiten tegen het kabinet.

Na de voorlezing van het adres is de algemeene beraadslaging dadelijk geopend. De eerste redenaar, die het woord voerde, was de graaf *Montalembert*, de schoonzoon van den graaf *Felix de Mérode*, en een bekende voorstander der Belgen. Zijne redevoering, van meer dan gewone uitgebreidheid, strekte ter wederlegging van het ministeriële gevoelen, dat Frankrijk gehouden was aan het traktaat der 24 artikelen, en dat uit het niet naarkomen van hetzelve oorlog zoude geboren worden. Hij was van oordeel, dat er op dit oogenblik geen traktaat bestond, naardien dat der 24 artikelen, onder andere omstandigheden aangegaan, door de daarop gevolgde gebeurtenissen van zelf vernietigd was. Evenmin geloofde hij, dat Europa, hetwelk in 1830 het koningrijk der Nederlanden, deszelfs meest geliefkoosde schepping, niet beschermd had, thans om twee nietswaardige provincien den oorlog zoude voeren.

De raadspresident *Molé* heeft deze redenering niet onbeantwoord gelaten, maar aangewezen, dat met zoodanige gevoelens, als waarop de heer *de Montalembert* zich beriep, geen ander regt dan dat des sterksten bestaanbaar was, en dat het bovenal ongepast was ten behoeve van Belgie de nietigheid der 24 artikelen in te roepen, daar dat land niet alleen derzelver geldelijkheid nimmer betwist had, maar daaraan tot aan 1834 toe als aan den grondslag van deszelfs staatkundig bestaan bestendig had vastgehouden.

Van de verbindtenis met Engeland sprekende, verklaarde de minister dat daarvan alleen het behoud van den vrede afhing.

De graaf *Alton Schée* beklaagde zich over de wijze, waarop door Frankrijk het viervoudig verdrag werd uitgevoerd. Het toezigt op de Spaansche grenzen hield hij voor nietig, daar men de hertogin *van Beira* tot aan don *Carlos* had laten doordringen. Ook het gebeurde met Zwitserland en de ontruiming van Ancona gaven aan den redenaar aanleiding tot klagten over het gouvernement.

De beroemde regtsgeleerde, de graaf *Merlin*, is heden ochtend, in den ouderdom van 84 jaren, overleden.

BELGIE.

BRUSSEL, *den* 26 *December*. Heden ochtend was het gerucht in omloop gekomen, dat het ministerie *Molé* deszelfs ontslag had aangeboden en dat het vervangen was geworden door een uit de coalitie zamengesteld kabinet, waaronder men noemde de heeren *Thiers*, *Guizot*, *Passy*, *Duvergier de Hauranne*, *Teste*, terwijl de eenige van het oude ministerie overblijvende persoon de generaal *Bernard* was. Deze combinatie had hier zooveel geloof gevonden, dat de spekulanten onzer beurs hun volle vertrouwen daarin stelden, zoodat de nationale fondsen daardoor eenen nadeeligen indruk ondervonden, terwijl de Spaansche eenegevoelige prijsverbetering genoten, zijnde dezelve van 15⅝ p. (den gebleven koers van gisteren) gestegen tot 16¼ en 14⅞ p. gebleven.

Ongelukkiglijk voor deze ligtgeloovigen kwam de Fransche post, en wierp al hunne plannen in duigen, terwijl aan al de verspreide geruchten niets waars is; integendeel doen de geloofwaardigste berigten onderstellen, dat het ministerie *Molé* tegen het onweder zal bestand zijn, hetwelk zich in de discussie over het adres begint te vertoonen; het tegenwoordige ministerie zal deszelfs kracht vinden in de verdeeldheid der partijen, waaruit de coalitie bestaat, want wie kan opregtheid van bedoelingen verwachten van een verbond en eene vereeniging tusschen het juste milieu van de heeren *Guizot* en *Duchatel* en de tierspartij van de heeren *Thiers* en *Passy*. Overigens zien wij uit de Parijsche brieven van gisteren dat eene zamenkomst van 157 afgevaardigden is gehouden, die vastelijk hebben besloten het ministerie overal te onderschragen waar het mogt worden aangevallen; deze hechte en geduchte steun zal worden vermeerderd door de afwezige afgevaardigden, waardoor alsdan het getal tot ruim 200 zal klimmen, bestuurd door dezelfde beginselen, terwijl de coalitie uit vijf of zes nuances bestaat, van welke geene enkele met de andere kan overeenstemmen.

Men zal hebben opgemerkt dat de in de bureaux der pairskamer door den graaf *de Montalembert*, schoonzoon van den heer *de Mérode*, gehouden redevoering daar weinig meegevoel heeft opgewekt en dat het door den heer *de Schoonen* voorgeslagen amendement, die de woorden: *Belgiens onafhankelijkheid waarborgen*, door die van: *Belgiens integriteit waarborgen*, wilde zien vervangen, op aanzoek van den graaf *Molé*, door eene ontzettend groote meerderheid is verworpen; dus zijn de eischen van Belgie, of liever van de Belgische kamers, afgewezen geworden door eene van de drie magten, die Frankrijk besturen en welke voorzeker die der rede en der ondervinding is.

In den boezem der kommissie voor het adres der kamer van afgevaardigden bestaat reeds oneenigheid ter zake van de benoeming van eenen rapporteur; de heeren *Thiers*, *Passy*, *Dupin*, *de la Redorte*, enz. willen den heer *Etienne* daartoe gekozen zien; de heeren *Duchatel*, *Duvergier de Hauranne*, *de Jussien*, *de la Pinsonniere* daarentegen verlangen dat de heer *Guizot* daartoe worde gekozen, zoodat de rapporteur nog altijd niet bekend is; daarenboven moet men erkennen, dat er groot verschil van meening en beginselen bestaat tusschen het hoofd der doctrine en den voorstander der tierspartij.

Deze verschillende eischen zullen de opstelling des ontwerps natuurlijkerwijze vertragen, zoo dat men niet mag verwachten dit stuk voor het einde der week in de kamer te zien voorlezen.

De uit deze gesteldheid van zaken voortvloeijende onzekerheid, houdt hier alle gevoelens nopens den einduitslag der revolutionaire beweging opgeschort, inmiddels worden de patriotsche zamenkomsten voortgezet; gisteren avond is er, onder anderen, eene gehouden ten huize van den heer *Ducpetiaux*, den voormaligen gevangen des Prinsen *van Oranje*, en die op zijn valschelijk gebroken woord van eer werd vrijgelaten.

De zaak der Belgische bank gaat hare ontknooping niet snel te gemoet, gelijk men echter grond had te hopen; de met het onderzoek van het wetsontwerp, ter ondersteuning van dat etablissement, belaste kommissie is gisteren bijeengekomen en heeft den minister van financien, benevens den heer *de Brouckère*, gewezen directeur van die bank, wiens demissie door de dagbladen is gemeld, dienaangaande gehoord. De kommissie is van oordeel geweest, om den onderstand toe te staan, doch de rapporteur heeft heden middag bij de opening der kamer verzocht, dat dit wetsontwerp in geheim kommitté wierd overwogen, vermits het niet voorzigtig en staatkundig zoude wezen en opentlijk de oorzaken te ontwikkelen, waardoor de betalingschorsing der Belgische bank is te weeg gebragt, evenmin als den tegenwoordigen toestand, waarin dit etablissement zich bevindt.

Intusschen zijn de aandeelen der bank voor 700 fr. gezocht, terwijl de bankbriefjes met niet meer dan 2 pCt. verlies worden verhandeld.

Heden heeft in de kamer der vertegenwoordigers een zeer buitengewoon tooneel plaats gegrepen.

In het eerst, vóór de zitting, zag men in een hoek der zaal den heer *Felix de Merode* met hevige drift en gramstorig eenen brief lezen, in welken dikwerf de namen der graven *Duval de Beaulieu* en *Quarré* wederkwamen, aan wie spottenderwijze het epitheton *honorable* werd toegevoegd. In dien brief scheen ook aangekondigd te worden, dat beslissenderwijze Frankrijk Belgie in de kwestie van het 24 artikelen tractaat aan zijn lot overliet.

Op het oogenblik toen de zitting zich opende, heeft de heer *de Merode* het woord gevraagd, en ten slotte van eene redevoering (in welke hij tachtte te betoogen, dat indien Engeland zich geneigd hadde getoond Belgie te ondersteunen, Frankrijk voorzeker dat land niet zoude verlaten hebben), het enkele en eenvoudige voorstel uitgebragt, dat ingeval het grondgebied bedreigd wierd, Frankrijk zoude uitgenoodigd worden, om al de vestingen der Zuidelijke grenzen te bezetten.

Dit voorstel heeft in de vergadering een geweldig rumoer te weeg gebragt. De minister van buitenlandsche zaken is opgestaan, en, terwijl hij deed opmerben dat in den natuurlijken loop der zaken, een zoodanig gewigtig voorstel van het gouvernement moest uitgaan (de heer *de Merode* is minister van staat), heeft hij de orde van den dag gevraagd.

De heer *Dumortier* heeft daarop den heer *de Merode* gesommeerd, zich nader te verklaren.

De heer *de Merode* heeft gezegd, dat hij eene wet verlangde, krachtens welke aan het gouvernement de vergunning gegeven werd, vreemde troepen op de grenzen te roepen.

De heer *Dumortier* heeft geantwoord, dat die wet voor den geheelen duur van den oorlog in wezen was.

Dit voorstel scheen overigens eenigermate gunstig te worden opgenomen, ofschoon aan hetzelve geenerlei gevolg is gegeven.

Vervolgens heeft men zich met de Bank van Belgie bezig gehouden. De heer *Deveau* heeft het rapport der commissie uitgebragt.

De conceptwet schijnt in den boezem der commissie groote moeijelijkheden te hebben ontmoet. De heer *Lardinois*, lid der commissie, is sterk tegen haar gekant.

Het vrij geruststellende rapport eindigt met tot de aanneming te besluiten. Het besluit ook tot de onverwijlde beraadslaging der wet in geheime zitting. Dit laatste wordt door de heeren *Lardinois* en *Boleau* hevig bestreden.

Van den 27sten. Het schijnt nu zeker te zijn, dat de Belgische Bank hare betalingen den 2 Januarij zal hervatten. Zij had heden 8,500,000 frs. in kas, en

wacht nog 3,000,000 van Parijs; met de 4,000,000, heden door den Senaat bewilligd, zal zij dus omtrent 16,000,000 geld voorhanden hebben, en dit mag als voldoende worden beschouwd.

Gelijk reeds vroeger is aangekondigd hebben de afgevaardigden van Limburg en Luxemburg gisteren avond eene bijeenkomst gehouden, om over de middelen te raadplegen welke in de buitengewone omstandigheden moeten worden genomen, waarin deze provincien zich bevinden. Na het houden van lange redeneringen en redevoeringen heeft men besloten de terugkomst van de heeren *Metz* en *d'Ausembourgh* af te wachten, alvorens eene partij te kiezen. De heer *d'Hoffschmidt*, die een der hevigste redenaars van deze nieuwe klub schijnt te wezen, heeft verklaard terstond na de wederkomst der heeren *Metz* en *d'Ausembourgh* het aannemen van een politiek manifest te zullen voorslaan. waarvan 100,000 exemplaren zullen worden gedrukt en die in al de Belgische gewesten en buitenlands zullen worden verspreid.

De zonderlinge en belagchelijke voorslag, die gisteren door den graaf *de Merode* in de Kamer is gedaan, geeft hier stof tot veelvuldige gesprekken; zelfs de tolken der patriotsche drukpers schamen zich over het nieuwe beroep op Frankrijk gedaan, door eenen vertegenwoordiger in des Konings raadsvergadering (hij is minister van staat en lid van den raad der ministers) en den meest geëxalteerden afgevaardigde der kerkelijke patrioterie; dus voorziet dit hoofd eener partij alreeds de ontoereikendheid van het leger der revolutie, om door kracht van wapenen datgene te verdedigen, hetwelk men wil ontwringen door driftige woorden en oorlogstoebereidselen, die niets dan de ontknooping zijn van eene komedie, waarin charlatanerie en lafhartigheid de hoofdrollen spelen.

Zoo ondersteunde de heer *de Montalembert* op den 26 dezer, ten 2 ure des namiddags, in de Fransche Kamer der Pairs de ongerijmdheden, welke op hetzelfde oogenblik door zijnen schoonvader, den graaf *de Merode*, voor de Kamer der Belgische vertegenwoordigers te Brussel werden uitgekraamd; deze vergelijking is vrij aardig, te meer wanneer men nagaat dat de zaak hetzelfde oogmerk en denzelfden uitslag op hetzelfde tijdstip heeft gehad.

Er is niets nieuws omtrent de militaire bewegingen, die thans gestaakt zijn.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, *den 27 December.* De Commissie van Toeverzigt der Maatschappij van Weldadigheid heeft den 13 October een besluit genomen op de beide verslagen harer Sub Commissien, het eene betreffende het onderzoek van den staat der kolonien en gestichten, en het andere betrekkelijk de opneming van de rekening en verantwoording van ontvangsten en uitgaven, over het twintigste dienstjaar van den 1 Januarij tot ultimo December 1837, waarbij zij zich met de beide bovengemelde uitgebragte verslagen harer Commissien vereenigt, en goedkeurt de aan haar voorgelegde rekeningen en verantwoording der ontvangsten en uitgaven over het 20ste maatschappelijke jaar, loopende van 1 Januarij tot ultimo December 1837, alsmede het verrigtte door de Commissie van Weldadigheid, gedurende dat Jaar van hare werkzaamheden; wordende mitsdien bij gemeld besluit de leden der Commissie van Weldadigheid van hunne verantwoordelijkheid ontlast.

Gedurende de maand November was de staat der gezondheid van de koloniale bevolking zeer wel, zijnde het getal sterfgevallen in de vorige maand niet grooter geweest dan 14. Bij het 1ste gesticht te Veenhuizen, echter waren, eenige weken voor den datum van het verslag, de mazelen ontstaan, welke ziekte zich vervolgens aan het 2de gesticht aldaar en aan dat te Wateren heeft medegedeeld; dezelve zijn, evenwel goedaardig, zoodat er eigenlijk daaraan nog geen sterfgeval had plaats gehad.

Tot den 18 November bleef het goed zacht herfstweder, doch toen is het zoo sterk gaan vriezen, dat de veldarbeid thans geheel moest worden gestaakt, terwijl er nog veel te doen was, als zijnde toen de winter rogge nog maar voor twee derde gedeelten gezaaid en met het onderploegen en splitten van de brem voor den aardappelen bouw in het volgende jaar eerst een begin gemaakt, hetgeen bij zulk een hard vriezend weder destijds niet wel kon worden vervolgd, ofschoon de met deze plant bewassen grond lang onbevrozen en handelbaar bleef.

Uit een staat van den oogst der aardappelen in de onderscheidene kolonien gezamenlijk, over dit jaar gedaan, blijkt dat dezelve over een geheel van 335 bunder is geweest 69543 mud, en dus gemiddeld heeft opgeleverd 208 mud van het bunder. — In 1837 had die oogst eene uitkomst opgeleverd, over 373 bunder van 66906 mud, zijnde gemiddeld slechts 178 mud van het bunder, en vergeleken bij nog elf jaren vroeger, van 1826 tot en met 1836, is de opbrengst van dit jaar 1838 alzoo in massa het grootst geweest, en van het bunder slechts 5 mud geringer dan de beste oogst van 1836. Neemt men voorts in aanmerking, dat het voorjaar buitengemeen koud en schraal is geweest, de zomer kort en de nazomer vochtig, zoodat de vroeg-rijpe aardappelen daaraan schade leden, dan mag men over de uitkomst van den aardappelen-verbouw, in dit jaar, wel tevreden zijn. De op nieuw ontgonnen grond verbouwde aardappelen hebben de volgende aanzienlijke hoeveelheden opgeleverd, als: te Ommerschans, 301 mud; Veendam, 1ste gest. 258 en 3de gest. 203 van het bunder. — Nog hebben de 6 bunder bij het 3de gesticht te Veenhuizen, op eene bemesting van meest tweejarige brem, 1279 mud voortgebragt, dat is, tegen 213 mud van het bunder. Een goed vooruitzigt tegen het volgend jaar, wanneer er ongeveer 350 bunder op zulk eene groote bemesting zullen worden beteeld.

Van de zomergarst heeft men over de 25½ bunder 619 mud gewonnen, alzoo 24 mud van het bunder. — De nattigheid bij den oogst is oorzaak geweest, dat de opbrengst, als waarvan nog al te loor is gegaan, niet grooter is geweest. Een Rijnl. morgen, het 5de gewas op nieuw ontgonnen grond, te Ommerschans, heeft 39 mud, dat is, tegen 45 van het bunder voortgebragt.

Van de haver te Ommerschans, van 45 bunder, 2239 mud, zijnde 50 mud van het bunder, en te Wateren, van 2½ bunder 62 mud, zijnde 25 mud van het bunder; door elkander gemiddeld 48½ mud van het bunder. Deze teelt is derhalve blijkbaar allerbest afgeloopen, en het weder was voor dezelve dan ook bijzonder gunstig. Van ruim 7 bunder voor het 2de gewas op nieuw ontgonnen grond, te Ommerschans, is de buitengewoon groote opbrengst verkregen van 498 mud, zijnde tegen 71 mud van het bunder.

Van het hooi, kon de oppervlakte, welke gehooid is, met geen voldoende juistheid worden opgegeven, naardien op sommige plaatsen slechts de eerste en op andere de tweede snede gehooid is; doch de opbrengst in oude ponden is geweest: gewone kolonien 457,000; Ommerschans 634,000; Veenhuizen eerste gesticht 58,500; 3de gesticht 56,500; Wateren 124,000; te zamen 1,330,000 ponden, zijnde de opbrengst alzoo in gewone kolonien en te Wateren veel grooter geweest dan vroeger, doordien er in eerstgemelde kolonien meer klaverblad is aangelegd geworden. — Te Ommerschans bedraagt de hooi-oogst aanzienlijk minder, doordien er meer vee is gehouden en derhalve meer voeder groen heeft moeten worden gebruikt, terwijl het koude voorjaar en vooral de gestrenge vorst van den verleden winter het klavergewas aanmerkelijk heeft beschadigd; zelfs scheen het eerst of hetzelve geheel bevrozen was, hetgeen echter naderhand nog aanmerkelijk is toegevallen,

Van de boekweit: gewone koloniën, van 7 bunder 83 mud; van de Ommerschans 1 bund. 36 mud; Veenhuizen eerste gest. 48 b. 585 m., 3de gest. 48 b. 508 m. Te zamen van 104 bund. 1212 mud; zijnde gemiddeld 11½ m. van het bunder. De veelvuldige regens, van half Julij tot ultimo Augustus, zijn oorzaak geweest, dat deze verbouw niet beter is uitgevallen. kunnende de opbrengst slechts op 2/3 van een goed gewas, op veengrond namelijk, zoo als dezelve geheel in de koloniën was, worden gesteld.

Van het vlas, hetwelk alleen te Ommerschans geteeld is, op 8½ bunder, waarvan 3200 pond vlas, benevens 64 mud lijnzaad gewonnen is, dat is, tegen 377 pond vlas en 7,5 mud lijnzaad van het bunder. Eene redelijke opbrengst op zandgrond, doch welke grooter had kunnen zijn, indien er, kort na het opkomen der planten, niet van vervrozen waren, en het gewas bij den oogst, door den regen, ook niet een weinig geleden had.

Van groene erwten en boonen: hiermede is te Ommerschans eene eerste proeve genomen op ruim 2 bunder grond, waarvan 35 mud erwten en 16 mud boonen geoogst is, niettegenstaande de erwten van de vochtigheid zeer veel hadden geleden, waarom dezelve, nog vóór de rijpwording, hebben moeten worden opgetrokken om verrotting voor te komen. — De tweede proeve, met het Chineesch radijszaad te Ommerschans genomen, was nog niet afgeloopen, aangezien men hetzelve nog niet droog had kunnen krijgen, om te worden gedorscht, hetgeen echter bij de vorst zou kunnen plaats hebben.

De fabrijkmatige werkzaamheden hadden meer handen bekomen en waren alzoo in vollen gang; 334 getouwen waren er, in de maand November, in werking voor het katoen, 30 voor koffijzakken, 15 voor doeken en bont, en 70 voor de gewone wollen en linnen stoffen.

Het algemeen totaal zielen van al de kolonien te zamen beliep den 1 October ll. 8000, en op den 1 November 8218. De staat van het voorhanden zijnde vee op den 1 November 1838, in al de kolonien te zamen genomen, was als volgt: paarden 78; koeijen 1090; jong vee 36 stuks; kalveren 5; schapen 3484.

LEEUWARDEN, *den 31 December.* Door Z. M. zijn dezer dagen benoemd: Tot wethouder der stad Leeuwarden de heer *P. Zeper*; te Sloten, de heer *T. J. Nijenhuis*; te Workum, de heer *S. T. Hiemstra*; te Bolsward de heer *N. Meijer*; te Franeker, de heer *R. Fontein*; te Sneek, de heer *H. Wouda*; te Dokkum, de heer *O. Faber*; te Harlingen, de heer *S. S. Wijma*; te Stavoren de heer *P. J. Lobtsma*; te IJlst, de heer *T. W. ten Kate*; te Hindeloopen, de heer *J. F. van der Laan.*

De werkzaamheden aan den Rijn-spoorweg, door de ingevallen koude geschorst, zullen, naar men verzekert, zoodra mogelijk op de grootste schaal worden hervat, stellende het gouvernement er het grootste belang in om dien weg spoedig te beëindigen. Ook worden de onderhandelingen met Pruissen, wegens de verlenging tot aan de grenzen, ijverig voortgezet, en men belooft zich daarvan het beste gevolg.

Men verneemt, dat in de gepasseerde week, bij gelegenheid van het opdelven eener aardappelenkuil, in eenen boomgaard, behoorende aan de zoogenaamde Hoederwoning, nabij het dorp Naaldwijk, op drie voeten diepte in den grond gevonden zijn, de geraamten van drie manpersonen, en het gebeente van eenen hond bij elkander liggende, zonder dat men zich kan verklaren, hoe of op wat wijze dezelve aldaar ter plaatse zijn gekomen. Men heeft bij eene regterlijke schouwing bevonden, dat de beenderen in eenen volmaakt gezonden toestand waren, uitgezonderd een geraamte, waarvan de arm gebroken was. Men is zeer verlangend omtrent dit zonderling voorval, waar welligt eene vreesselijke misdaad achter verborgen ligt, eenige nadere bijzonderheden te vernemen.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Binnengekomen: Den 19 December de schonerschepen *Northam*, kapt. D. Charrosin, van Londen, en *Sarah & Helen*, kapt. J. Atkins, van Leith. — Den 24 dito het schonerschip *Orwell*, kapt. John Hall, van Londen.

Uitgezeild: Den 21 December het schonerschip *Mary & Rose*, kapt. A. Reach, naar Schotland. — Den 23 dito de schonerschepen *Sarah & Helen*, kapt. J. Atkins, naar Schotland, *Hope*, kapt. W. Cousins en *Northam*, kapt. D. Charrosin, beide naar Londen.

ADVIJS uitgesproken door den Heer M. P. D. Baron VAN SIJTZAMA, *in de Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, den* 14 *December* 1838, *bij de beraadslaging over de Begrootings-wetten voor* 1839.

EDEL MOGENDE HEEREN!

Na dat vele Redenaars zich voor en tegen de in beraadslaging zijnde wetten hebben laten hooren, zal er voor mij zeker niet veel nieuws te zeggen zijn. Hoewel ik alzoo geen misbruik zal behoeven te maken van U Edel Mogende kostbaren tijd, die, naar mate er nog zeer recent aangelegene wets-ontwerpen zijn ingekomen, (welke, niettegenstaande wij tegen de feestdagen weer op het punt van scheiden staan, althans in de sectien nog zullen moeten worden behandeld), te kostbaar is en te zeer benuttigd zal moeten worden, om eene discussie als deze nutteloos te rekken, waardoor het onderzoek van die nu pas ingekomene wetten zoude moeten lijden, zoo kan het toch niet ongepast schijnen den Minister van Financien instantelijk te verzoeken voor zoo ver dit van Zijne Exellentie kan afhangen, in het vervolg het inzenden van wets-ontwerpen wel eenigzins te willen bespoedigen, op dat wij het eene oogenblik niet zonder en het andere met werk overladen zijn, althans indien deze mijn wensch, gelijk ik vertrouw, door de Kamer wordt gedeeld.

Na deze eerste algemeene aanmerking wenschte ik eene tweede te laten volgen, die niet op eenig Ministerie van toepassing is, maar de Kamer zelve aangaat.

Voor het eerst, en ik noem het gelukkig, voor het eerst wierd in het vorig jaar in deze vergaderzaal gewaagd van de Separatisten, hetwelk toen voor zoo ver ik mij herinner slechts bij één lid althans openlijk weerklank vond. Dit jaar is door dat zelfde lid weder daarvan gewaagd, en is eene schilderij van die menschen opgehangen waarvan ik niet hoop een tegenhanger te zullen moeten leveren; volgens die schildering zoude men waarlijk niet aarselen te gelooven, dat zij de vroomste Christenen zelfs te boven streefden, hunne daarbij geschetste lijdzaamheid en geduld, waren zeker voorbeeldig! Ik ken die schare niet, op hunne andere hoedanigheden zoude anders mogelijk hier of daar wel wat af te dingen zijn, dan ik wil hun niet oordeelen, vast staat het ook bij mij, zonder toe te stemmen dat zulks hier het geval is geweest, dat in eene wel geordende staat niemand willekeurig behoort, nog mag worden behandeld, maar ook eene ergelijke handelwijs behoort tot zoodanige verkeerdheden niet uit te lokken.

De Godsdienst eene gewetens zaak zijnde, is een teeder punt, waarover allen niet gelijk kunnen denken. — Ik zal niet beoordeelen in hoeverre, wanneer hetgene militaire inlegering geldt, die ook ik af keure, het raadzaam is in eene vergadering zamen gesteld als deze, over zoodanig teeder punt te handelen, is er *één vóór* zeker gevoelen, mogelijk zijn *tien* anderen daarentegen; maar ik wilde UEd. Mogende bidden om der zoo noodige eensgezindheids wille, over zoodanig punt hier geene bespiegelingen in het midden te brengen, het belang des Vaderlands vordert hier kalmte, vrede en eensgezindheid welke zoo ligt op deze wijze kunnen worden geschokt.

Voorts meen ik nog de Regering in bedenking te moeten geven, daar telkens op de suppressie van eene der Hooge Scholen wordt terug gekomen, of het niet doelmatig zoude kunnen zijn, ten einde zoo veel nut mogelijk van allen te trekken, om aan iedere Hoogeschool maar een hoofdvak te laten behandelen, alle geleerden in hetzelfde vak naar dezelfde Hoogeschool te verplaatsen, en zoo als het ware, *ééne* Hoogeschool daar te stellen voor de Regtsgeleerdheid, *ééne* voor de Theologie, en *ééne* voor de Medicijnen, terwijl de voorloopige en andere studien of aan de Atheneæ konden worden overgelaten, of wel *daar* geplaatst worden, waar geleerde mannen zulks nuttigst zouden oordeelen; op deze wijze zouden vele krachten op een punt zamenwerkende, veel goeds kunnen stichten, het onderwijs in ieder vak vollediger, en ruimer kunnen worden genoten, en welligt de wenschen ook van deze Kamer meer worden bevredigd.

En hiermede meer speciaal tot de begrootingen in ontvang en uitgaaf zelve overgaande, heeft die van de middelen tot dekking van de uitgaven, het eerst mijne aandacht getroffen.

De redenering van den Minister dat opbrengst der middelen eerst dan werkelijk staats-inkomsten worden, na dat een deel der daarop vallende uitgaven gekweten zijn, zoude ik ongaarne als de mijne willen aannemen, omdat ik geen kans zoude zien die meening met goed gevolg vol te houden, ik zoude al aanstonds de vragen vreezen, waarom juist een deel? en waarom juist dit deel? Waarom de vaste tractementen ook niet? Zijn dan niet alle uitgaven hoe ook genaamd, op zekere inning van 's lands middelen vallende, onkosten daaraan verkleefd? welke naam behooren zulke inkomsten dan te hebben, waarmede de inning der middelen gedeeltelijk bekostigd wordt? en worden dezelve niet getrokken uit de beurzen der ingezetenen? maken die beurzen ieder voor het verpligte aandeel niet de groote staatskas uit? en alles wat op die wijze in die staatskas vloeit, is dat geen staats inkomst? betaalt de staat zijne ambtenaren daar dan niet mede? en zoo vele andere vragen welke men ten deze zoude kunnen doen, maar die thans minder te pas komen, om dat, zonder intrekking der redenering evenwel aan het eenstemmig en herhaald verlangen dezer kamer eindelijk is voldaan, anders zoude men ook nog van de gebezigde uitdrukking het noodeloos opvoeren van het cijfer der begrooting kunnen gewagen, daar het toch nimmer noodeloos kan genoemd worden, te boeken en in rekening te brengen, hetgeen waarachtig ontvangen en uitgegeven wordt.

Omtrent de grondbelasting deel ik geheel, en ondersteun ik ten sterksten het gevoelen in de derde afdeeling geuit, ten opzigte van de handhaving der onveranderlijkheid van de uitkomsten van het Kadaster, welke bij de wet van 1834, voor 1835 en vervolgens tot grondslag van den omslag der bij die zelfde wet aangenomen Provinciale Contingenten zijn aangewezen; de tegenwoordige wijze van handelen is lijnregt strijdig met de wetten op het Kadaster en leidt tot gevolgen die niemand onzer kan willen, en waartegen ieder landeigenaar bij art. 409 van de wet op het Kadaster van den 23 November 1798 gewaarborgd is, namelijk dat de voordeelen der verbeteringen welke hij aan zijn land doet, zoo lang er geene algemeene revisie van het Kadaster heeft plaats gehad, hem niet kunnen noch mogen worden afgenomen, door die verbeteringen in het Kadaster op te nemen, en een grooter bezwaar op zijne eigendommen te leggen, en de hieruit profluerende meerdere belasting, die zijne nijverheid zoude hebben beloond, te doen strekken tot ontlasting van den minder nijveren man in zijne gemeente, die zijne landerijen niet had verbeterd; alles lijnregt strijdig met de beginselen van voor zeker tijdperk vaststaand Kadaster, en alle nijverheid bedervende, zonder dat zelfs de Schatkist daar bij kan winnen.

De wet op het Personeel heeft jaren lang aanleiding tot allerlei klagten gegeven. Er zijn voorstellen gedaan tot verbetering die men steeds heeft geëcarteerd door de toezegging van Regeringswege, dat men eene revisie der wet die men ook gebrekkig vond, zoude voorstellen, en de verzekering dat men zich ernstig met het verzamelen van bouwstoffen daartoe onledig hield. Thans echter schijnt men te willen beproeven daarvan terug te komen, en vindt men het minder noodzakelijk!

Ik blijf evenwel het gevoelen op ondervinding en overtuiging gegrond aankleven, dat eene revisie dier wet, zoo ook van de Patent wet, die op de brandstoffen, en het geslagt, hoogst noodzakelijk is, om dat derzelver uitvoering althans in mijne Provincie, is eigendunkelijk en vexatoor; wil Zijne Excellentie bewijzen ik zal die leveren, en dat ook eene verkeerde toepassing zoo veel mogelijk

... zoude worden voorgekomen, en te regt gebragt is zoo ... de ... overeenkomstig de wezenlijke toedragt der zaak, dat het grootendeels de ... interpretentien der Hoofdadministratie zijn, benevens de spoorslagen welke van daar ontvangen worden die de minderen tot verkeerdheden leiden, en dathet den Minister even zeer als mij bekend kan zijn, dat de behandeling van zaken, overeenkomstig Ministeriële instructien, bevelen, inlichtingen en uitleggingen, bij een beroep op den Koning door Hoogstdenzelven soms zijn gecasseerd; latende de regtvaardigheid des Monarchs zoodanige handelwijs niet toe, hetgeen evenwel duidelijk doet zien, dat de wet ook voor de ADMINISTRATIE ZELVE, *niet* duidelijk is, en dus hoog noodig dient te worden gerevideerd.

Deze revisie zoude minder noodig zijn, indien alle verkeerdheden wierden gesteld, en voegzaam konden worden gesteld, ter decisie van den Koning, maar helaas het is van de duizend slechts een waarmede het eerbiedwaardig hoofd des Staats wordt bemoeijelijkt, de meesten getroosten zich liever, van jaar tot jaar eene te hooge belasting van weinige guldens of centen, want in die opdrijving wordt zeer gematigd gelijdelijk en met een vaste tred voortgegaan, zoo dat men eerst na verloop van 3, 4 of 5 jaren het geheele doel bereikt.

De antwoorden des Ministers op de gemaakte aanmerkingen over de brieven Posterij hebben mij in geene deele bevallen; het denkbeeld als of deze instelling als eene belasting moet worden beschouwd, duidelijk in die antwoorden uitkomende mag ik niet deelen; het algemeen belang dat bij deze instelling bestaat is te zeer in het oogspringende om dat te behoeven uit een te zetten, zoo zelfs dat al kon deze inrigting door zich zelven niet bestaan, dan zoude ik meenen geredelijk uit andere middelen dit te moeten suppleren; ieder ingezeten heeft daarbij op zijne beurt belang, heeft dezelfde aanspraak op gelijke zorg voor zijn belang als een ander, dat belang stelt het algemeen belang daar, en ontveinzen wij het ons niet, om dat algemeen belang te bevorderen bestaat alles, bestaat de Regering, zijn wij, en hebben wij allen gezworen, dat met alle onze krachten te bevorderen.

De aanmerking der kamer omtrent de opperhoutvesterij in het midden gebragt, vind ik min juist; ook dit behoorde eigenlijk niet als een middel van inkomen te worden beschouwd, wanneer alle de uitgaven daartoe betrekkelijk door de uitoefenaars der Jagt wierden gekweten, zoude men kunnen sustineren dat ten dezen genoeg gedaan ware, maar daarentegen dat, wordt jaarlijks eene aanmerkelijke bijdrage aan 's Lands kas geleverd door de uitoefenaars der Jagt en Visscherij, die nog aanmerkelijk zoude kunnen worden verhoogd, wanneer door eene ruimere surveillance, die inderdaad veel te beperkt is, de vermeerdering van het wild wierde bevorderd, en het jagen zonder betaling van retributie (stroopen) beter konde worden tegen gegaan. Dit dan aanleiding kunnende geven tot het verhoogen der som welke het Departement der Jagt jaarlijks zoude kunnen afschuiven, moet ik de redenering des Ministers misprijzen, welke zegt: ofschoon de nuttigheid daarvan moetende toestemmen, men evenwel aan dat denkbeeld, vermeerdering van surveillance en toeleggen van premien voor gedood wild gedierte namelijk, niet heeft kunnen toegeven, zoodanige redenering is mij als of men zeide, ik zoude op eene onschadelijke wijze wel meer in 's Lands schatkist kunnen laten vloeijen, maar ik *durf* of *wil* niet; wanneer de Regering van de waarachtige nuttigheid en noodzakelijkheid eener zaak overtuigd is, moet en mag zij zich door geene verkeerde redeneringen of aanmerkingen dezerzijds laten afschrikken, maar moet rustig hare op bewijsbaar goede gronden steunende mening volhouden; de weigering daarvan, en de verantwoording daaromtrent overlatende aan wie het zij.

De behandeling van het elfde hoofdstuk der begrooting heeft als van zelven mijne aandacht terug gebragt op een vroeger ook door mij behandeld vraagstuk betreffende het regt verstand van art. 60 der grondwet, waarmede het begin van artikel 61 in onmiddellijk verband kan worden gebragt.

Deze artikelen handelen over het opperbestuur van 's Rijks kolonien en dat van 's Rijks algemeene geldmiddelen; omtrent derzelver geest en strekking bestaat verschil van gevoelen, er bestaan twijfelingen die moeten worden opgeheven, op dat allen die tot de dadelijke handhaving der grondwet geroepen zijn, een vast rigtsnoer hebben, waarnaar zij kunnen afmeten of zij aan hunnen pligt ten dezen hebben voldaan.

De Regering en de Staten-Generaal hebben ten dezen hetzelfde belang, het komt hier niet aan op een bijzonder gevoelen, maar op het leggen van een vasten grond waarop men met zekerheid kan voortgaan.

De Regering en de Staten-Generaal beide willen het regte en goede, zij willen dit op de regte wijze, en daarom was eene ernstige overweging der genoemde artikelen en een gemeen overleg deswege tusschen de Regering en de Staten-Generaal wenschelijk, als het eenige grondwettige middel om op den regten, een ieders geweten bevredigenden weg te komen; niet de Regering alleen, even weinig de Staten-Generaal kunnen omtrent den waren zin der grondwet beslissen, hun gemeenschappelijk door gemeen overleg verkregen gevoelen kan die bestemmen. Het is thans het oogenblik niet om de zaak in het breede op te halen en in bijzonderheden te ontwikkelen, ik acht het evenwel om het geheugen te gemoet te komen, nuttig daaraan te herinneren, met voorbehoud om bij gunstiger omstandigheden er later op terug te komen, en te beproeven, om de onzekerheid te doen ophouden, welke uit de plaats hebbende verschillende opvattingen ten dezen voortvloeijen, en zich noodzakelijk moeten mededeelen aan alle de wetten, welke onder den invloed van die uiteenloopende gevoelens worden daargesteld, en waarbij de bezworen handhaving der Grondwet en de behartiging van het welzijn des Lands zoo zeer betrokken is; ik vinde hiervoor het bewijs bij mij zelven, daar de tegenwoordige behandeling dier zaak mij meermalen genoegzame redenen opleverde, en ook nu weder alleen genoegzaam zijn zoude, al hadden de andere door mij behandelde bezwaren geen plaats, om tegen de begrooting der middelen mijne stem uit te brengen. Thans zullen alle deze zoo ik meen genoegzame redenen te zamen genomen mij nopen tegen de wet op de ontvangsten te stemmen, hoewel ik daar nog als eene reden te meer zoude kunnen bijvoegen de zoo weinig huishoudkundige belasting op den uitvoer van boter en kaas van welker verkeerdheid de Regering eenmaal erkend heeft overtuigd te zijn, en begonnen is die te verminderen; nu echter spreekt men er niet meer van; alleen zegt men die inkomst niet te kunnen missen; maar is dit dan eene rede om eene verderfelijke en partiële belasting te doen voortgaan? om een product dat aan bederf onderhevig is, in den uitvoer te hinderen, en te veroorzaken dat het niet met dat uit andere landen, waar de uitvoer vrij is, aan dezelfde markt (Londen) kan concurreren.

Wat de wet op de uitgaven aangaat zal ik slechts twee hoofdbedenkingen in het midden brengen, daar het geenszins mijne bedoeling is, door de afstemming dezer wet, moeijelijkheden te veroorzaken, maar ik verlang bevrediging voor mijn geweten, en moet alzoo wezenlijkheid boven *schijn* verlangen.

Het *schijnt*, heeft de Minister in substantie geantwoord, op eene aanmerking der Staten-Generaal, dat uitgaven in een vroeger jaar (de procents gewijze belooning der Ontvangers en andere kosten) zijn gekweten uit andere fondsen, als welke tot dat einde bestemd waren: ik vrage uit welke fondsen? en waarom? indien het noodzakelijke uitgaven zijn, behoeft men die niet te verbloemen, en wanneer er op andere fondsen zoo veel kan overschieten, dan bewijst mij dit fictive der begrooting in uitgaaf, waartoe mijn pligt mij verbiedt mede te werken, of de posten waar uit deze aanmerkelijke uitgaven waar voor zij niet bestemd waren hebben kunnen geschieden, hadden bij deze begrooting, met gelijke som als bevonden was vroeger daarop te kunnen overschieten, moeten worden verminderd, of men had behooren aan te toonen waarom voor het volgend jaar zoodanig overschot daarop niet te verwachten was; in het eerste geval zoude althans grootendeels, zijn voorgekomen eene verhooging van het totaal der begrooting en dan door mijne tweede aanmerking zijn vervallen, die is: dat bij al het aandringen der Staten-Generaal op bezuiniging, eene verhooging plaats vindt van cijfer wegens de begrooting voor 1839 bij vergelijking aan die voor 1838 van eene som van meer dan negen tonnen Gouds, van welke verhooging de noodzakelijkheid in de antwoorden der Regering mij niet genoegzaam is aangetoond geworden. Er is wel gezegd dat het totale cijfer *wel* maar de *eigenlijke* uitgaven *niet* hooger waren dan vroegere jaren, dit is eene reden te meer voor mij, om nadere toelichting te vragen, want dan heeft die uitgaaf buiten mijn weten en dus buiten mijne medewerking plaats gehad, hetgeen mijn Eed mij verbiedt toe te laten; verder zal ik over menige details van minder belang, uit aanmerking van het tegenwoordig oogenblik, gaarne henen stappen, en zal mijne stem *vóór* of tegen, het ontwerp van wet bepalende de uitgaven van den Staat voor 1839 geheel afhangen van de inlichtingen welke Zijne Excellentie de Minister van Financien mij daaromtrent zal kunnen en gelieven te geven.

Ik heb gezegd.

De *tweede* BUITENGEWONE WINTERAVOND-VERGADERING van het Departement Leeuwarden der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* zal plaats hebben op Woensdag den 2 Januarij 1839, en te dier gelegenheid eene Redevoering gehouden worden door den Heer J. G. OTTEMA.

Bestuurders van het Departement voornoemd,
In derzelver naam,
R. D. SMEDING, *Secretaris.*

Ontvang door deze onzen hartelijken dank, geëerde Stadgenooten, voor de ruime giften die wij mogten ontvangen bij gelegenheid van het door ons gehouden Collect op Donderdag ll.

Uwe milddadigheid stelde ons in staat aan velen te kunnen weldoen, wier dankbare harten zich zegenend uwe belangstelling jegens hun, zullen herinneren.

Leeuwarden, den 30 December 1838.
De Kerkeraad der Evang. Luth. Gemeente alhier,
Namens denzelven, D. C. STÖCKER, *C. S.*

SPAARBANK TE SNEEK.

De Deelnemers der Spaarbank te Sneek enz., worden bij deze uitgenoodigd om zich te vervoegen aan het gewoon Locaal, ter bijschrijving of ontvangst der Interessen over den jare 1838, op elken Maandag in de maand Januarij 1839, des voormiddags van elf tot twaalf ure.

Sneek, den 20 December 1838.
De Directie der Spaarbank voornoemd,
Namens dezelve,
I. WOUTERS, *Kassier.*
WM. VAN HAARST, *Boekhouder.*

De BOTER te Leeuwarden, den 28 December 1838, *f* 36,00 à *f* 37,50.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 236,25 het Last. — Tarwe *f* 11,58 de Mudde.

BOTERPRIJZEN, bedongen door het *FRIESCH GENOOTSCHAP van Proefondervindelijken Landbouw.*

LEEUWARDEN, Vrijdag den 28 December 1838: Puik Boter *f* 38,00.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 29 December 1838.

				Gebl
NEDERLAND.				
Werk. Schuld à 2½ pCt.		53¾	54¼	53 13/16
Dito dito...... 5	»	100	100½	100¼
Uitgest. Schuld				
Kansbilj. van dito		25	25¼	25¼
Amortis. Synd. 4½ pCt.		94¼	94¼	94½
Dito dito 3½	»	79	79¼	79 1/16
Handel-Maats. 4½	»	174½	175	174¾
Nieuwe dito.. 4½	»			
Dito dito 1837. 4½	»			
Entrepôt-Dok. 4½	»			
O. I. Leening. 4	»			
Dito.......... 5	»	98½	99	98⅞
Aand. Kansb... 4	»			
Spoorw. Haarl.				
Aand. R. Spoorw. 4½	»	102	102½	102¾
FRANKRIJK.				
Insch. Grootb.. 3 pCt.				
ENGELAND.				
Insch. Grootboek. 3 pCt.				
SPANJE.				
L. bij Ardoin £ 85. 5 pCt.		16	16½	16¼
Dito bij dito, onb. stukk..				
Passive..................				
Deferred				
Fransche Uitgestelde...				
Engelsche dito				
PORTUGAL.				
Oblig. te Londen 3 pCt.				
NAPELS.				
Cert. bij *L. & B.* 5 pCt.				
Dito bij *Falc. & C.* 5	»			

				Gebl.
Leen. te L. bij *R.* 5 pCt.				
Aand. Tavogliere 3½	»			
Aand. te Parijs. 3½	»			
RUSLAND.				
O. *H.* 1798 en 1816, 5 pCt.		105¼	105⅜	105⅜
Dito dito 1828 en 29, 5	»	105¼	105¼	105¼
Cert. d. 1831 en 33, 5	»	98¾	98¼	98¼
Obl. te Londen.. 5	»			
Dito te Hamburg 5	»			
Inschrijv. in Assig. 6	»	69½	70	69 13/16
Certifi. van dito.. 6	»	69¾	70¼	70
POLEN.				
Aand. met Lot. fl. 300 *f*				
» » » » 500 -				
PRUISSEN.				
Aand. met Lot. R. 50 *f*				
Neg. Londen 1830 4 pCt.				
OOSTENRIJK.				
Aand. met Lot. *f* 100 *f*				
Dito dito *f* 250..... -				
Metalliek....... 5 pCt		103½	104	103¾
Dito............ 3	»			
Dito............ 2½	»			
Dito te Londen.. 5	»			
W. B. bij *Goll & C.* 5	»			
Dito............ 4	»			
N. Ween. Aand. fl. 500 *f*				
DENEMARKEN.				
Oblig. te Londen 3 pCt.				
BRAZIL. dito dito 5	»			
LOUISIANA *H. & C.* 5	»			
DARMST. Aand. bij L.				

De rescontre van ultimo dezer, welke reeds gedeeltelijk heden werd gehouden, gaf aan den handel in Integralen en Kansbilletten weder vrij veel levendigheid, en blijven derzelver koersen ten slotte op nieuw iets hooger dan gisteren, doch voornamelijk was er op tijd veel kooplust; overige binnenlandsche Fondsen algemeen williger. Aand. Handel-Maatschappij blijven, bij weinig affaire, onveranderd.

De door den heer *Molé* in de Kamer der Pairs gehouden redevoering, volgens welke het eerbiedigen van verdragen, de staatkunde van Frankrijk is en blijft, heeft heden, even als het vooruitzigt der groote geldruimte, na primo Januarij aanstaande, veel tot de gunstige stemming der beurs bijgedragen.

In Aandeelen Spoorweg was mede meer kooplust, en heeft zich daarvan de koers, aangezien er op den verlaagden stand, waarop dezelve gekomen waren, weinig verkoopers zijn, sedert gisteren ½ pCt. verhoogd.

Van vreemde Fondsen waren Ardoins, ten gevolge van het lagere merk van Antwerpen, bij weinig handel, eenigzins flaauwer; naar Russische Fondsen was ook heden, tot op nieuw verhoogden koers, veel vraag; 5 pCt. Metalliek iets williger; in overige ging niets om.

*** Getrouwd:
Oosterend, den 22 December 1838.
H. J. v. D. HEIDE, en
L. M. TERPSTRA.

*** Bevallen van eenen ZOON DINA CORNELIA VAN RIEMSDIJK, geliefde Echtgenoot van
T. AMENT.
Buitenzorg op het Eiland Java, den 11 Augustus 1838.

*** Mijne geliefde Echtgenoote AAFJE JOHANNA VAN SLOTERDIJCK beviel heden voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON.
Groningen den 22 December 1838.
Mr. E. J. OFFERHAUS.

*** Mijne geliefde Echtgenoote ANTJE WITTEVEEN, beviel heden avond van eenen welgeschapen ZOON.
Sneek, den 25 December 1838.
G. VAN DER FEER.

*** Heden verloste door Gods goedheid voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, DEBORA VAN DER WIELEN, geliefde Echtgenoot van
Goenga 't IJp, den 29 December 1838.
P. HOLKEMA.

*** Heden verloste van eenen welgeschapenen ZOON, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot B. BLANKSMA.
Franeker, den 30 December 1838.
A. LIJCKLAMA à NIJEHOLT.

*** Heden overleed in den ouderdom van 40 jaren ELIAZER M. ADELAAR.
Leeuwarden, den 30 December 1838.
JACOB ISAAC ZON.
In naam van Broeders en Zusters.

LEEUWARDEN, den 19 December 1838. Heden overleed, na langdurig sukkelen, in den ouderdom van 64 jaren, mijn waarde Echtgenoot, de Wel Edele Heer W. R. VAN SIPPAMA, Ontvanger der Directe Belastingen alhier.

J. M. B. DE SITTER,
Wed. W. R. VAN SIPPAMA.

Eenige kennisgeving.
*** Heden overleed na eene kortstondige ongesteldheid, zeer onverwacht, doch zacht, mijne waarde Moeder MINTJE FOCKENS, Weduwe JOHANNES EGER, in den ouderdom van 82 jaren en 4 maanden.

Bolsward, den 24 December 1838. R. J. EGER.

Eenige kennisgeving.
*** Heden morgen 7½ ure overleed mijn geliefd Zoontje PIETER, in den ouderdom van acht jaren en bijna twee maanden.

Garijp, den 26 December 1838. H. G. KOOISTRA.

*** Ook de vierde en laatste tak der zoo schoone, bloeijende voor drie jaren ontwortelde boom is gevallen! De verschrikkelijke dood sneed ook heden nacht ten één ure de driejarige levensdraad af van ons zoo bemind Dochtertje ALBERTJE.

Heerenveen, den 28 December 1838.
P. LICHTEVOORT,
Logementh.

De VERKOOPING te houden door den Notaris A. LIJCKLAMA, te *Leeuwarden*, van de 6 perceelen HOOILAND, onder de gemeente *Hardegarijp*, voorkomende op pags. 2 en 4 der Leeuwarder Couranten van Vrijdagen den 21 en 28 December 1838, is om moverende redenen 14 DAGEN UITGESTELD, en zal alzoo in plaats van op den 4 en 18: op den 18 JANUARIJ en 1 FEBRUARIJ 1839 gehouden worden.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN WIJMBRITSERADEEL, convoceren door deze, de Floreenpligtigen van den dorpe Nieuwhuizum, om te compareren op Zaturdag den 12 Januarij 1839, des voormiddags ten 11 ure, in de Kerk aldaar, ten einde uit hun midden te stemmen en te benoemen één VOLMAGT, bij het Bestuur der Contributie van Hemelumer Oldephaert cum annexis Zeedijken, om op de wijze voorgeschreven bij het Reglement van beheer voor evengemelde Contributie goedgekeurd bij Z. M. Besluiten van den 24 October 1837, no. 69, en den 3 Maart 1838, no. 89, gezamenlijk met de overige Volmagten en het Dijksbestuur een voordragt op te maken van het door Z. M. te benoemen Personeel van Bestuur, en voorts de bij het Reglement voorgeschrevene werkzaamheden te verrigten.

Sneek, den 21 December 1838.
Grietman en Assessoren voornoemd,
S. v. W. RENGERS.
Ter ordonnantie van dezelven,
SCHELTE WIJBENGA, *Secret.*

De Notaris J. ALBARDA, Hz., te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 11 Januarij 1839, des namiddags ten 2 ure precies, ten huize van *J. van Lingen*, in het Nieuw Blaauwhuis aldaar, verkoopen:

10 Perceelen KAPHOUT, bestaande uit Elzen, Esdoorn, Berk, Hagedoorn en Wilgen, staande op de Stedelijke Begraafplaats te Leeuwarden, en bijlangs den Straatweg aldaar.

De aanwijzing der perceelen zal geschieden door *Berend Bijlsma*, Doodgraver aldaar.

MR. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal, op Woensdag den 2 Januarij 1839, des avonds ten 6 ure, ten huize van den Logementhouder *S. A. Dooper*, in de Roskam te Balk, definitief presenteren te verkoopen:

Eene deftige ter neringstaande BAKKERS HUIZINGE, TUIN en ZOMERHUIS cum annexis, staande en gelegen te Balk, de Huizinge gekwoteerd met no 141, bekend op de kadastrale Plans der gemeente Balk, sectie A, no. 143; waarop bij de provisionele toewijzing is geboden *f* 2000.

Op den 12 Mei 1839 vrij te aanvaarden.

Deze Vastigheid kan ook vooraf bij genoemden Notaris UIT DE HAND worden gekocht.

De Notaris E. T. KUIPER, te Bolsward, zal publiek, bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

$\frac{383}{1872}$ste GEDEELTEN over hoog en laag in twee stukken GREIDLAND, onder Winzum, te zamen groot in naam en faam 3 bunder en ruim 67 v. roede, ten Kadaster der Gemeente Baard bekend in sectie A, op nos. 611 en 612, over het geheel belast met 1½ Floreen Dijkschatting, bij den mede-eigenaar *Taeke Bakker* in gebruik, St. Petri 1843 vrij te aanvaarden.

Wie hieraan gading maken, komen op Donderdag den 3 Januarij 1839, des namiddags om 2 uren, bij de voorloopige en finale toewijzing, ten huize van *Johs. S. Roorda*, in den Hof van Holland te Bolsward.

MR. H. J. DE CARPENTIER, Notaris residerende te Koudum, zal, op autorisatie der Arrondissements Regtbank te Sneek, op Zaturdag den 5 Januarij 1839, ten huize van *R. Bergstra*, Kastelein te Oudega, in de Grietenij Hemelumer Oldephaert en Noordwolde, des voormiddags om 10 uren, bij de finale toewijzing, in het openbaar, onder genot van verhooggeld presenteren te verkoopen:

1. Eenige stukken KLIJNLAND, gelegen te Oudega voornoemd, sectie D, nos. 23, 24, 25, 26 en 39, te zamen groot 10 bunder 95 v. roede 96 v. el.
2. Een stukje WEIDLAND, mede aldaar, sectie D, no 419, groot 14 v. roede.
3. De geregte HELFT in een HUISJE en ERF, te Koudum, sectie A, nos. 644 en 645.
4. Twee stukken WEIDLAND, te Tjerkgaast, in de Grietenij Doniawerstal, sectie E, nos. 819 en 826, te zamen groot 5 bunder 17 v roede.

En zulks in perceelen breeder bij Billetten omschreven, welke benevens de Voorwaarden ten Kantore van den Notaris te bekomen en te vernemen zijn.

f 200 STRIJKGELD.

MR. H. J. DE CARPENTIER, Notaris residerende te Koudum, zal, op Zaturdagen den 12 Januarij 1839 bij de provisionele, en den 26 Januarij daaraanvolgende bij de finale toewijzing, telkens des voormiddags ten 10 ure, ten huize van *Christiaan Zuhr*, Kastelein aan de Galamadammen nabij Koudum, onder genot van strijk- en verhooggeld, veilen en verkoopen:

Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN en verder aanbehooren; grootendeels Klijnland; staande en gelegen onder Nijega, zeer geschikt aan het water ter vervoer der Turf, voorzien van eene royale HUIZING, SCHUUR en verdere GETIMMERTEN; tot aan St. Petri en den 12 Mei 1841 verhuurd aan den mede eigenaar *J. F. Jellesma*, voor eene jaarlijksche huur van *f* 1000, die voor vermeerdering vatbaar is; de Huizing gemerkt met no. 16; op de kadastrale plans der gemeente Koudum bekend sectie B, no. 96 – 105 en 108, sectie C, no. 229 – 233, 10. 238 tot en met 256, 270, 274, 281, 285, 286, 287, 288 en 296; in het geheel groot 43 bunder 65 v. roede en 58 v. el. Breeder bij Billetten omschreven.

Condities zijn te vernemen bij den Notaris en bij den huurder en mede eigenaar.

De Notaris C. J. JORRITSMA, te Sneek, zal, bij wege van prolongatie, mede ten verzoeke van Mr. H. HIDDINGA, Procureur aldaar, op Woensdag den 9 Januarij 1839, ten huize van *H. S. A. S. van Heslinga*, te Sneek, finaal, tegen genot van verhooggeld, verkoopen:

Eene zeer hechte, ruime en uitmuntende HEEREN HUIZINGE, met groot ERF, TUIN en verdere toebehooren, staande en gelegen op Leeuwenburg te Sneek, wijk 6, no. 42, door den Heer *Pino* bewoond; waarop geboden is de geringe som van *f* 3104. 12 Mei 1839 te aanvaarden.

K. FABER, Zaakwaarnemer te Marssum, zal, op Maandag den 14 Januarij 1839, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *P. J. Sipma*, Kastelein bij de Ritzumazijl onder het behoor van Marssum, bij de provisionele toewijzing verkoopen:

1. Eene schoone, groote en sterk doortimmerde BURGER HUIZINGE en ERF, groot 1 v roede 68 v. el, gequoteerd met no. 38, bestaande in een Voorhuis, 2 Kamers, 1 Molkenkelder, achter een Buitenhuis, een Stalling voor 10 Koeijen en 1 Paard, waarbij een Put en Regenbak; voorts een TUIN en HOVINGE met beste Vruchtboomen en ander Houtgewas beplant, groot 14 v. roede 80 v. el, staande en gelegen zeer aangenaam nabij de Harlingervaart te Deinum, bij *J. T. Dijkstra* en anderen bewoond, op den perceels gewijzen legger bekend in sectie C, nos. 44 en 45.
2. Een stuk kostelijk GREIDLAND, gelegen aan den ligten Weg onder Deinum, op den perceels gewijzen kadastrale legger bekend in sectie D, no. 142, voor eene inhoudsgrootte van 2 bunder 42 v. roede 20 v. el, in gebruik bij *J. M. Cuperus.*
3. Een stuk dito GREIDLAND, gelegen aan den Dulstereweg in den Polder onder Deinum, bekend als voren in sectie D, no. 60, voor eene inhoudsgrootte van 2 bunder 21 v. roede 90 v. el, bij *S. M. Cuperus* in gebruik.

Breeder bij Billetten. De Landen op Sint Petri en de Huizinge op den 12 Mei 1839 te aanvaarden.

De Notaris O. J. RUARDI, te Sloten, zal, ten verzoeke van deszelfs ambtgenoot den Notaris R. DE JONG POSTHUMUS, te Joure, qq., op Vrijdag den 4 Januarij 1839, des namiddags ten 3 ure, ten huize van *Pier Pieters Veltman*, Kastelein te Sint Nicolaasga, finaal verkoopen:

Eenen uitgang uitmuntend best WEIDLAND, groot 5 bunder 31 v. roede en 50 v. el, liggende onmiddellijk ten noordwesten van den Algemeenen Rijdweg in bepoldering te Vollega, gemeente Oosterzee, sectie D, nos. 68, 69, 70 en 71, in gebruik bij *Jan Jans Slump*. Op Sint Petri 1839 te aanvaarden.

Zulks in twee perceelen, bij Billetten omschreven.

Zijnde geboden op het eerste perceel . . . . *f* 1062,75.
En op het tweede perceel . . . . - 975,75.

Uit de hand te koop:

Een stuk GREIDLAND, gelegen op het Nieuwland onder Huizum, groot 3 bunder 5 v. roede en 40 v. el; Sint Petri 1839 te aanvaarden.

Te bevragen bij R. BLOEMBERGEN SANTEE, bij de Waag te Leeuwarden, letter G, no 7.

Bij geslotene briefjes te huur,
VOOR DEN TIJD VAN VIJF JAREN:

Eene welgelegene en vruchtbare ZATHE, bestaande in eene HUIZINGE en SCHURE, met ongeveer 12 bunder onmiddellijk daarbij liggende WEIDLANDEN en eenig BOUWLAND, benevens ongeveer 15 bunder uitmuntend best HOOILAND, staande en gelegen te Smalling Ee onder Boornbergum, bij de Weduwe van *Riekele Feddes van Kalsbeek* in gebruik, alwaar de Conditien ter lezing liggen en de briefjes ingeleverd moeten worden uiterlijk vóór den 22 Januarij 1839.

TE HUUR: Eene ZATHE en LANDEN, gelegen te Wijckel, waaromtrent onderrigting te bekomen is in de Herberg *de Zwaan*, te Balk, tot den 10 Januarij 1839.

TE HUUR: Eene deftige HEEREN HUIZINGE, letter I, no. 31, op den Ewal te Leeuwarden, door Mevrouwe de Weduwe *van Sloterdijck* bewoond; den 12 Mei 1839 te aanvaarden. Te bevragen bij den Deurwaarder L. HARMENZON, bij het Stadshuis.

Te huur om dadelijk te kunnen aanvaarden:

Eene GEMEUBELEERDE BOVEN-VOORKAMER, op het aangenaamste dezer Stad. Te bevragen bij den Boek- en Steendrukker L. SCHIERBEEK, *op de Nieuwestad* te Leeuwarden.

Een ieder die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan de Nalatenschap van wijlen TRIJNTJE JACOBUS DE BOCK, Weduwe van PIER DURKS NOORDERWERF en Winkeliersche te Woudsend, gelieve daarvan vóór of op den 7 Januarij 1839 opgave te doen aan den Notaris G. S. ZIJLSTRA, te Heeg, of aan R. D NOORDERWERF, Scheepstimmerman te Woudsend.

Al diegenen welke iets verschuldigd zijn aan den Boedel en Nalatenschap van wijlen ENTJE PASSING, Weduwe van wijlen DOUWE WIEBES VALK, in leven Winkeliersche, gewoond hebbende te Workum, worden verzocht daarvan betaling te doen binnen eene maand; en diegenen, welke iets hebben te vorderen, worden verzocht daarvan binnen twee maanden aangave te doen, ten huize van den Heer L. WOLFFES, of ten Kantore van den Notaris J. C. MANN, beide te Workum; zullende er na dien tijd geene pretentien kunnen worden betaald.

Workum, den 22 December 1838.

Overeenkomstig en ter voldoening aan het bevelschrift uitgevaardigd door den Heer Regter Commissaris in het faillissement van GERRIT WILLEM WILLEMSEN, Koopman en Linnenwever te Holwerd, worden de Schuldeischers bij deze uitgenoodigd, om in persoon of bij gemagtigde te verschijnen ter Vergaderzaal van de Arrondissements Regtbank te Leeuwarden, op Zaturdag den twaalfden Januarij 1800 negen en dertig, des voormiddags ten elf ure, ten einde alsdan over te gaan tot de verificatie hunner schuldvorderingen.

De Curatoren in het faillissement van
G. W. WILLEMSEN *voornoemd*,
S. C. C. ALBARDA.
W. G. GORTER.

De Ondergeteekenden maken hiermede bekend, dat de Heer W. VAN ERP, met 1° Januarij e. k., zal ophouden voor hunne rekening werkzaam te zijn, en alzoo van dien tijd af tot hen in geene de minste betrekking meer zal staan.

Dat zij zich, in deszelfs plaats, van eenen anderen Kleedermaker hebben voorzien, en zich dus voortdurend tot het leveren van GEMAAKTE KLEEDINGSTUKKEN blijven aanbevelen.

Leeuwarden, den 31 December 1838. SIJBOUTS & ALBARDA.

Verandering van Woonplaats.

De Ondergeteekende maakt door deze aan zijne geëerde begunstigers bekend, dat hij zijnen Winkel heeft verplaatst in de St. Jacobstraat, in het huis letter G, no. 75.

Leeuwarden, den 31 December 1838.
J. KNOOPS,
in Hoeden en Petten.

De Ondergeteekende vraagt een JONGELING ter opleiding in de APOTHEEK.

J. VAN GIFFEN,
Apotheker en Chemist te Steenwijk.

Een WAGENMAKERSKNECHT, zijn werk goed verstaande, kan op Mei aanstaande werk bekomen bij P. B. HOEKSTRA, Timmerman te Oosterend.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk ten deele verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij P. VAN DORPEN, Mr. Bakker te Harlingen. *Brieven franco.*

Bij G. PORTIELJE, te *Amsterdam*, is op heden van de pers gekomen en alom verzonden:

I. LUDWIG BECHSTEIN, *Avonturen van een Muzijkant of de straffen van jeugdige ligtzinnigheid.* Gr. 8vo. 2de en laatste Deel. Uit het Hoogduitsch, met gegraveerde Titels en Vignetten, à *f* 3,70. Idem Compleet *f* 6,40.

II. EENE ONDER DUIZEND. Een *geschiedkundige roman*, uit de tijden van HENDRIK III en HENDRIK IV. Uit het Engelsch van GEORGE PAINE RAINSFORT JAMES, ESQ. Schrijver van *Maria van Bourgordië, of het oproer van Gent.* Door STEENBERGEN VAN GOOR. Met gegraveerde Titels en Vignetten, in drie Deelen compleet, à *f* 7 75.

III. PALESTINA, OF HET HEILIGE LAND *van de vroegste tot op den tegenwoordigen tijd. Op geschiedkundige waarheid, volgens de meest geloofwaardige reizigers gegrond; benevens een beknopt overzigt van de aardrijkskunde, land- en plaatsbeschrijving; alsmede van de geschiedenis des* JOODSCHEN VOLKS, *der* KRUISTOGTEN *en van de* LETTERKUNDE *en* GODSDIENST DER OUDE HEBREEËN, van Dr. M. RUSSELL; naar het Hoogduitsch van Dr. A. DIEZMANN; met platen in twee deelen compleet, à *f* 5,10.

IV. HISTOIRE DE LA PATRIE, depuis l'époque la plus reculée jusqu'à nos jours, à l'usage de l'adolescence; par F. DOUCHEZ. Deux parties avec figures, velin papier, gr. 12°. à *f* 3,10

V. Idem, idem, ord. papier, zonder platen, voor de Scholen, met eene Vocabulaire of Woordenlijst ter vertaling in het Nederduitsch Deux parties à *f* 2,40.

VI. COURS DE THÈMES ANGLAIS, contenant soixante dix-neuf Thèmes sur les Parties du discours, accompagné de *Notes Grammaticales*, pour faciliter l'application des règles de Grammaire Anglaise et pour apprendre promptement à traduire en bon Anglais, par G. HAMONIÈRE. (*Nouvelle édition*). Deux parties *f* 1,20.

VII. ZWEITES LESEBUCH FÜR DIE NIEDERLÄNDISCHE JUGEND, mit der Erklärung der Schwersten Wörter und Redensarten, von G. ENGELBERTS GERRITS, à 70 Cents.

VIII. Idem 2 Stukjes, à *f* 1.10.

Het VERVOLG OP DEN CATALOGUS DER LEESBIBLIOTHEEK van *R. J. SCHIERBEEK*, JUNIOR, Boekverkooper te *Groningen*, bevattende de nieuwste Werken van Smaak, in de Nederduitsche, Hoogduitsche, Fransche en Engelsche Talen, is à 25 Cents te bekomen. De prijs van den kompleten Nederduitschen Catalogus is 50 Cents, en van den Hoogduitschen, Franschen en Engelschen 75 Cents, welke te zamen een aantal van meer dan TWAALF DUIZEND Boekdeelen bevatten, die op gewone Conditien bij de Week, of wel bij Abonnement, ter lezing te bekomen zijn, waaromtrent nadere informatien zijn te bekomen bij den Boekverkooper L. SCHIERBEEK, te Leeuwarden.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.